

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
проф. Лазаренко Н.І.
2021 р.

**ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

з теорії та історії публічного управління

Освітньо-науковий рівень: **доктор філософії**

Галузь знань: 28 Публічне управління та
адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування
денна та заочна форми навчання

Дата проведення фахового випробування _____ 2021 р.

Голова фахової атестаційної комісії

проф. Кононенко В.В.

Вінниця - 2021

Пояснювальна записка

Програма з теорії та історії публічного управління включає перелік тем і питань, знання яких необхідні вступникам на здобуття освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» для спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Програма передбачає формування у вступників системних знань про історичні процеси формування феномену публічного управління та адміністрування, його суспільне значення, систему, функції та форми здійснення, особливості публічного управління в сучасних умовах.

Головною метою засвоєння програмного матеріалу з публічного управління та адміністрування є:

- розуміння соціальної ролі публічного управління та адміністрування;
- усвідомлення взаємозв'язку державної влади та публічного управління;
- знання особливостей системи публічного управління на різних етапах історичного розвитку;
- осмислення ролі публічного управління в умовах глобалізації та розвитку інформаційного суспільства

Вивчення програмного матеріалу з публічного управління та адміністрування має сприяти:

- розвитку управлінської та правової свідомості;
- критичному осмисленню сучасного стану системи публічного управління та прогнозуванню її розвитку;
- формуванню у вступників поваги до національних і загальнолюдських цінностей, утвердженню в них ідеалів гуманізму, демократії, добра і справедливості;

Вимоги щодо рівня та якості засвоєння навчального матеріалу:

Вступники повинні знати:

- теоретичні засади публічного управління та адміністрування;
- етапи історичного розвитку управління суспільством і державою в Україні;
- генезис наукових теорій публічного управління;
- функції та структуру системи публічного управління;
- механізми публічного управління;
- правові засади публічного управління та адміністрування;
- організаційні основи публічного управління та адміністрування ;
- значення, сутність та засади публічної служби в публічному управлінні
- систему та механізми публічного управління на місцях;

Вступники повинні вміти:

- творчо використовувати теоретичні знання з теорії та практики публічного управління при оцінці сучасних державно – правових процесів;
- співставляти різні точки зору на публічно – управлінські явища;
- обґрунтовувати свою думку, брати участь в конференціях, дискусіях, "круглих столах" з проблем публічного управління;
- аналізувати публічно – управлінські явища.

Тема 1. Теоретичні засади публічного управління та адміністрування.

Управління суспільством як основна функція публічного управління. Поняття та види публічного управління. Держава в системі та структурі публічного управління. Зміст та функціональні особливості державної політики. Взаємодія та взаємовплив державної політики і публічного управління. Взаємозв'язок і відмінність державного та публічного управління. Правова держава та публічне управління.

Публічна політика та публічне управління. Особливості публічної політики, її зміст та функції. Інститути та процеси публічної політики. Структура інститутів публічної політики. Зв'язок публічної політики та публічного управління. Органи публічної влади як основні суб'єкти вироблення публічної політики. Роль інститутів громадянського суспільства у виробленні публічної політики.

Публічне управління та людина. Людина як найвища соціальна цінність в публічному управлінні. Держава, її права і обов'язки щодо особи. Права, свободи й обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління. Взаємодія громадянина й органів управління. Обов'язки державних органів щодо забезпечення прав громадян. громадян.

Публічне управління і суспільство. Місце і роль сучасних інститутів публічного управління та владно-політичних процесів у демократичних суспільствах.

Тема 2. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України.

Держава і управління в Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій. Органи управління та організація управління в самоврядних містах. Управління Україною у складі Московського царства, Російської імперії, Австро-Угорщини. Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління. Реформи місцевого управління в другій половині XIX ст. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління. Пошук моделей державного управління в 1917 р. та проблема їх легітиматії. Тимчасовий уряд і його структури на місцях. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Особливості державного управління в Радянській Україні. Формування адміністративно-командної моделі управління та її сутність. Керівна партійна роль в державно управлінських процесах та її наслідки. Конституції УРСР 1919; 1929; 1937 і 1978 років та закріплення в них основ державного управління.

Тема 3. Розбудова системи державного управління в незалежній Україні.

Відродження демократичних традицій публічної влади і управління у перші роки після проголошення незалежності. Прийняття Конституції України (1996 р.). Концепція адміністративної реформи (1998 р.) і зміни в державному апараті впродовж наступного десятиріччя. Сучасний етап адміністративної реформи: обумовлюючі чинники, зміст, ідеологія та магістральні напрями.

Історична спадщина як джерело досвіду і складова ідеології інституційних реформ. Урахування в процесі проведення політичної і адміністративної реформ національної традиції врядування і уроків історії.

Тема 4. Зарубіжний досвід державного управління і його використання у вітчизняній практиці.

Європейський адміністративний простір: цінності, принципи і стандарти. Сутність "глобальної революції" в державному управлінні і обумовлюючі її чинники. Стратегія адміністративних реформ у країнах із розвинутою ринковою економікою, країнах Східної Європи. Підвищення якості публічних послуг як один із магістральних напрямів

адміністративної реформи. Управління процесом адміністративних реформ. Адаптація зарубіжного досвіду державного управління і проведення інституційних реформ до вітчизняних умов у контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною і ЄС.

Тема 5. Наукові теорії публічного управління.

Виникнення ідей про управління (IV тис. до н.е. – V ст.). Розвиток управлінських теорій у період феодалізму, генезису та становлення капіталізму (V ст. – XIX ст.). Сучасні теорії управління державою та суспільством. Концепція раціонального вибору та “новий менеджери́зм”. Біхевіористична теорія державного управління Публічне управління в контексті неокласичної теорії. Класична модель публічного управління і модель “good governance”. Модель “New Public Management” (NPM). Підходи до публічного адміністрування, у яких головним є громадянин: ринково-ліберальний, ліберально-комунітаристський, демократичного громадянства. Інформаційне суспільство та публічне управління. Електронна демократія Електронне врядування. Інформаційна відкритість влади Інформаційна політика України. Сучасні інформаційні війни.

Тема 6. Функціонально – структурна характеристика публічного управління.

Структура органів, сутність, поняття і види функцій публічного управління. Детермінованість функцій публічного управління. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави. Функціональна структура публічного управління: визначення, оформлення, розвиток. Організаційна структура публічного управління і фактори, що її обумовлюють. Види організаційних структур, ієрархічних і горизонтальних структур публічного управління. Класифікація органів публічного управління. Територіально-адміністративний аспект публічного управління.

Тема 7 Механізми публічного управління.

Сутність механізмів державного управління. Види механізмів державного управління. Політичний, правовий, економічний, організаційний та інші види механізмів

Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства. Суб’єкти взаємодії органів публічної влади з суспільством. Моделі взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Регулювання та вирішення конфліктів у взаємовідносинах органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Технології взаємодії влади і громади. Методи співпраці органів публічної влади і громади.

Особливості організації взаємодії органу публічного управління і політичних партій. Політичні партії як суб’єкти здобуття і здійснення влади. Політичні партії формування публічної політики. Зв’язки з громадськістю в публічному управлінні. Урядові зв’язки з громадськістю. Імідж публічної влади.

Тема 8. Державна влада та публічне управління.

Держава як суб’єкт політичної влади. Механізм взаємодії влади та управління Співвідношення публічної і державної влади. Теорія розподілу влад та її практична реалізація. Конституційне закріплення виконавчої влади. Кабінет. Міністрів України: поняття, компетенції, формування та склад. Взаємовідносини Кабінету Міністрів України з центральними і місцевими органами виконавчої влади. Відповідальність уряду та його членів. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні: поняття, ознаки, система. Порядок формування ЦОВВ та їх структура. Відповідальність ЦОВВ та їх акти. Територіальні органи ЦОВВ. Відносини ЦОВВ із місцевими державними адміністраціями. Законодавча влада та її роль в публічному управлінні. Конституція України та парламентаризм. Поняття, функції та структура парламенту. Комітети та фракції Верховної Ради України. Статус, права та обов’язки народних депутатів. Порядок роботи Верховної Ради України. Структура, повноваження та порядок діяльності (регламент) Верховної Ради України. Законодавчий процес. Форми парламентського контролю. Загальна характеристика судової системи. Конституційні принципи правосуддя. Конституційно-правові принципи організації та діяльності судової системи. Конституційна юрисдикція.

Тема 9. Місцеве самоврядування та публічне управління.

Концепції децентралізації влади та її реалізація в Україні. Децентралізація та деконцентрація виконавчої влади. Делегування повноважень у системі публічного

управління. Деретуляція надання адміністративних послуг. Регіональне публічне управління та регіональна політика. Механізми державного регулювання економічного й соціального розвитку регіону. Програмно-цільовий підхід до вирішення проблем розвитку регіонів. Система планування розвитку територій.

Публічна влада на місцях і місцеве самоврядування. Основні моделі організації публічної влади на місцях. Основні теорії та моделі місцевого самоврядування. Загальні засади організації місцевого самоврядування. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування. Органи і посадові особи місцевого самоврядування. Органи самоорганізації населення. Гарантії та захист прав місцевого самоврядування. Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування. Фінансова основа місцевого самоврядування. Сфери управління, повноваження та компетенції місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації влади та управління. Адміністративно-територіальна реформа. Об'єднання територіальних громад.

Тема 10. Правові засади публічного управління та адміністрування.

Правове регулювання публічно-управлінських відносин. Предмет правового регулювання публічного управління. Імперативний метод правового регулювання публічно-управлінських відносин. Правовий статус органів публічної влади. Структура й організація процесу правового регулювання публічного управління.

Форми правового регулювання і вимоги до них. Законність як метод, режим і принцип публічного управління.

Юридичне закріплення функції Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України у формуванні та здійсненні публічного управління.

Обласні та районні державні адміністрації, їх статус та повноваження. Структура місцевих державних адміністрацій (МДА) та порядок їх формування. Апарат МДА та його операційна діяльність.

Глава держави у системі публічного управління: поняття, місце, роль і повноваження в управлінні суспільством і державою. Моделі влади глави держави та особливості статусу глави держави від форми правління. Інститут глави держави. Конституційний статус, порядок виборів та вступу у посаду. Компетенції та акти глави держави. Повноваження та функції глави держави в парламентських і парламентсько-президентських республіках країн ЄС. Повноваження та діяльність Президента України. Відповідальність Президента України.

Тема 11. Публічна служба в публічному управлінні

Поняття та види публічної служби. Моделі публічної служби. Публічна служба як адміністративно-процесуальна система дотримання цінностей суспільства, виконання та забезпечення виконання цілей суспільства. Формування та реалізація службових відносин. Модель державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні.

Посади і посадові особи в системі публічної служби. Статус публічного службовця. Проходження публічної служби. Кадрова політика і кадрові технології в системі публічної служби. Бюрократія і публічна служба в країнах ЄС. Системи публічної служби у державах-членах ЄС, їх типологія.

Перспективи розвитку публічної служби в Україні.

Тема 12. Управлінські рішення в публічному управлінні

Управлінське рішення: поняття та види. Роль інформації в прийнятті управлінських рішень. Технології та організація процесу розробки і прийняття управлінських рішень. Процедурні питання розробки і прийняття управлінських рішень. Рівні і принципи прийняття управлінських рішень.

Реалізація та контроль виконання управлінських рішень. Організаційні методи, процедури та умови виконання прийнятих рішень. Організація процесів виконання рішень: ресурсне забезпечення на стратегічному та тактичному рівнях. Зміст, функції та види контролю. Інструменти і характеристики ефективного контролю реалізації управлінських рішень. Сутність і види відповідальності керівників за прийняті рішення.

Методи і способи розробки управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику. Сутність ризику і невизначеності. Класифікація ризиків та етапи дослідження ризику. Способи управління ризиком.

Соціально-психологічні чинники прийняття управлінських рішень. Роль людського фактора в процесі розробки управлінського рішення. Використання влади та її впливу при прийнятті управлінських рішень. Індивідуальні якості менеджера і стиль керівництва в процесі прийняття рішення.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Управління суспільством як основна функція публічного управління.
2. Поняття та види публічного управління.
3. Держава в системі та структурі публічного управління.
4. Взаємодія та взаємовплив державної політики і публічного управління.
5. Взаємозв'язок і відмінність державного та публічного управління. Правова держава та публічне управління.
6. Зв'язок публічної політики та публічного управління.
7. Органи публічної влади як основні суб'єкти вироблення публічної політики.
8. Людина як найвища соціальна цінність в публічному управлінні.
9. Держава, її права і обов'язки щодо особи.
10. Права, свободи й обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління.
11. Публічне управління і суспільство.
12. Місце і роль сучасних інститутів публічного управління та владно-політичних процесів у демократичних суспільствах.
13. Держава і управління в Київській Русі, Галицько-Волинському князівстві, Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій.
14. Органи управління та організація управління в самоврядних містах. Управління Україною у складі Московського царства, Російської імперії, Австро-Угорщини. Реорганізація центрального апарату управління в Російській імперії на початку XIX ст. і її вплив на місцеве управління.
15. Реформи місцевого управління в другій половині XIX ст. Взаємовідносини земств і міського самоврядування з органами державного управління.
16. Пошук моделей державного управління в 1917 р. та проблема їх легітимації. Тимчасовий уряд і його структури на місцях.
17. Реформування місцевого управління. Українська Центральна Рада і Генеральний секретаріат як органи влади.
18. Організація державного управління в Україні за Гетьманату. Особливості державного управління в Радянській Україні.
19. Формування адміністративно-командної моделі управління та її сутність. Керівна партійна роль в державно управлінських процесах та її наслідки.
20. Конституції УРСР 1919; 1929; 1937 і 1978 років та закріплення в них основ державного управління.
21. Відродження демократичних традицій публічної влади і управління у перші роки після проголошення незалежності України.
22. Прийняття Конституції України (1996 р.).
23. Концепція адміністративної реформи (1998 р.) і зміни в державному апараті впродовж наступного десятиріччя.
24. Сучасний етап адміністративної реформи: обумовлюючі чинники, зміст, ідеологія та магістральні напрями.
25. Історична спадщина як джерело досвіду і складова ідеології інституційних реформ. Урахування в процесі проведення політичної і адміністративної реформ національної традиції врядування і уроків історії.
26. Структура органів, сутність, поняття і види функцій публічного управління.
27. Особливості функцій публічного управління в умовах демократичної, правової, соціальної держави.

28. Організаційна структура публічного управління і фактори, що її обумовлюють.
29. Види організаційних структур, ієрархічних і горизонтальних структур публічного управління.
30. Класифікація органів публічного управління.
31. Сутність механізмів державного управління.
32. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства.
33. Моделі взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Технології взаємодії влади і громади.
34. Методи співпраці органів публічної влади і громади.
35. Особливості організації взаємодії органу публічного управління і політичних партій.
36. Зв'язки з громадськістю в публічному управлінні. Урядові зв'язки з громадськістю. Імідж публічної влади.
37. Держава як суб'єкт політичної влади.
38. Механізм взаємодії влади та управління
39. Теорія розподілу влад та її практична реалізація.
40. Конституційне закріплення виконавчої влади.
41. Кабінет Міністрів України: поняття, компетенції, формування та склад.
42. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) в Україні: поняття, ознаки, система.
43. Територіальні органи ЦОВВ.
44. Законодавча влада та її роль в публічному управлінні.
45. Конституція України та парламентаризм.
46. Поняття, функції та структура парламенту.
47. Комітети та фракції Верховної Ради України.
48. Статус, права та обов'язки народних депутатів.
49. Порядок роботи Верховної Ради України.
50. Структура, повноваження та порядок діяльності (регламент) Верховної Ради України.
51. Концепції децентралізації влади та її реалізація в Україні.
52. Децентралізація та деконцентрація виконавчої влади.
53. Делегування повноважень у системі публічного
54. Регіональне публічне управління та регіональна політика.
55. Публічна влада на місцях і місцеве самоврядування.
56. Основні моделі організації публічної влади на місцях.
57. Територіальні громади як первинні суб'єкти місцевого самоврядування.
58. Органи і посадові особи місцевого самоврядування.
59. Гарантії та захист прав місцевого самоврядування
60. Об'єднання територіальних громад.
61. Правове регулювання публічно-управлінських відносин.
62. Правовий статус органів публічної влади.
63. Структура й організація процесу правового регулювання публічного управління.
64. Форми правового регулювання і вимоги до них.
65. Законність як метод, режим і принцип публічного управління.
66. Поняття та види публічної служби.
67. Моделі публічної служби.
68. Посади і посадові особи в системі публічної служби.
69. Статус публічного службовця.
70. Перспективи розвитку публічної служби в Україні.
71. Управлінське рішення: поняття та види.
72. Роль інформації в прийнятті управлінських рішень.
73. Технології та організація процесу розробки і прийняття управлінських рішень.
74. Реалізація та контроль виконання управлінських рішень.
75. Соціально-психологічні чинники прийняття управлінських рішень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань, умінь і навичок вступника при складанні екзамену відбувається за шкалою Вінницького педуніверситету, за шкалою ECTS і національною шкалою. Порядок оцінювання такий:

За шкалою Вінницького педуніверситету (в балах)	90-100	80-89	75-79	60-74	50-59	35-49	1-34
За шкалою ECTS (оцінка)	A	B	C	D	E	FX	X
За національною шкалою (оцінка)	відмінно	дуже добре	добре	задовільно	достатньо	незадовіль но	неприйнятно

Під час вступного екзамену передбачається з'ясування повноти і глибини опанування вступником обсягу навчального матеріалу за даною програмою за наступними критеріями в оцінюванні знань:

- коли вступник має чіткі знання теоретичних проблем навчальної дисципліни, вільно користується науково-понятійним апаратом, має знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують безпомилково визначає сутність публічно – управлінських явищ, дає повну і розгорнуту самостійну відповідь з конкретного питання, спирається в аргументації на сучасну наукову літературу, вміє аналізувати та користуватися методами наукового аналізу управлінських явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; демонструє здатність висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

його знання оцінюються на „**відмінно**”(A);

- коли вступник в цілому засвоїв основні теоретичні засади навчальної дисципліни, правильно відтворює основні характеристики публічно – управлінських явищ, вміє визначати особливості, характеризувати визначні факти, події, явища управлінських процесів, а також виказує здатність до часткового самостійного резюмування і аналізу, його знання оцінюються на „**дуже добре**”, „**добре**” (B, C);

- коли вступник в цілому здатний користуватись головними загальними публічно – управлінськими поняттями, спроможний з певною точністю ідентифікувати явища управлінської дійсності, але дає про них фрагментарні, неповні або неточні відомості, обмежується лише фіксуючими загальними характеристиками, не може конкретизувати їх, не робить самостійних узагальнень, його знання оцінюються на „**задовільно**”, „**достатньо**” (D, E);

- коли вступник не зрозумів наскрізної ідеї навчальної дисципліни та логіки публічного управління, не вирізняє публічно управлінські явища, не володіє науковим апаратом дисципліни, не може дати елементарної характеристики конкретних фактів, його знання оцінюються на „**незадовільно**”, „**неприйнятно**” (FX, X).

Відповідь оцінюється в 0-50 балів за таких обставин:

– згідно з вимогами до відповіді на найвищий бал не виконано три чи більше вимог (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

– одночасно допущені дві чи більше значних помилок, які визначені в критерії оцінки питання в 5 балів;

– зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними в разі відсутності у відповіді студента доказів і раціональних аргументів на їх користь;

– характер відповіді дає підстави стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді або давши відповідь не на поставлене в білеті питання.

– одночасно допущені дві серйозні помилки, які визначені в критерії оцінки питання в 5 балів;

– зроблені під час відповіді висновки не є правильними чи загально визнаними за відсутності у відповіді доказів і раціональних аргументів на їх користь.

Нормативно-правові документи

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Кодекс адміністративного судочинства України [Електронний ресурс] : прийнятий 6 лип. 2005 р. № 2747-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>. – Назва з екрана.
3. Про вибори народних депутатів України [Електронний ресурс] : Закон України від 17 лист. 2011 р. №4061-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2012. – № 10–11. – Ст. 73. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>. – Назва з екрана.
4. Про вибори Президента України [Електронний ресурс] : Закон України від 5 берез. 1999 р. № 474-XIV // Відом. Верховної Ради України. – 1999. – № 14. – Ст. 81. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-14>. – Назва з екрана.
5. Про відновлення довіри до судової влади в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 8 квіт. 2014 р. №1188-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – № 23. – Ст. 870. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1188-18>. – Назва з екрана.
6. Про громадські об'єднання [Електронний ресурс] : Закон України від 22 берез. 2012 р. № 4572-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>. – Назва з екрана.
7. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України [Електронний ресурс] : Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1602-III // Відом. Верховної Ради України. – 2000. – № 25.
8. Ст. 195. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>. – Назва з екрана.
9. Про добровільне об'єднання територіальних громад [Електронний ресурс] : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII // Відом. Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 91. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>. – Назва з екрана.
10. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>. – Назва з екрана.
11. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс] : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII // Відом. Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 90. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>. – Назва з екрана.
12. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України від 11 верес. 2003 р. № 1160-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2004. – № 9. – Ст. 79. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>. – Назва з екрана.

13. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серп. 2014 р. № 385 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 70. – Ст. 1966. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>. – Назва з екрана.
14. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 квіт. 2015 р. № 214 // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 33. – Ст. 963. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>. – Назва з екрана.
15. Про затвердження Основних концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лют. 2004 р. № 155 // Офіц. вісн. України. – 2004. – № 6. – Ст. 327. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF>. – Назва з екрана.
16. Про затвердження Типового регламенту місцевої державної адміністрації [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 груд. 1999 р. № 2263 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 50. – С. 77. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2263-99-%D0%BF>. – Назва з екрана.
17. Про інноваційну діяльність : Закон України [Електронний ресурс] від 4 лип. 2002 р. № 40-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15ю>. – Назва з екрана.
18. Про інформацію : Закон України [Електронний ресурс] від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Назва з екрана.
19. Про Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – № 13. Ст. 222. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>. – Назва з екрана.
20. Про Конституційний Суд України [Електронний ресурс] : Закон України від 16 жовт. 1996 р. № 422/96-ВР // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 49. – Ст. 272. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/422/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.
21. Про Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квіт. 2014 р. № 333 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 30. – Ст. 831.
22. Про культуру [Електронний ресурс] : Закон України від 14 груд. 2010 р. № 2778-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>. – Назва з екрана.
23. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 трав. 1997 р. // Відом. Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.
24. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Відом. Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>. – Назва з екрана.
25. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442 // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 74. – Ст. 2105. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>. – Назва з екрана.
26. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV // Відом. Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>. – Назва з екрана.

27. Про політичні партії в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2365-III // Відом. Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>. – Назва з екрана.
28. Про прокуратуру [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>. – Назва з екрана.
29. Про Регламент Верховної Ради України [Електронний ресурс] : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2010. – № 14–15, 16–17. – Ст. 133. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>. – Назва з екрана.
30. 33. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 верес. 2015 р. “Про нову редакцію Воєнної доктрини України” [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 555/2015 // Офіційний сайт Міністерства оборони України. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/reformi-ta-planuvannya-u-sferi-oboroni/voenna-doktrina.html>
31. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серп. 2014 р. “Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності” [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 744/2014. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/18125.html>
32. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 трав. 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України” [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015 // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 43. – Ст. 1353. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>. – Назва з екрана.
33. Про співробітництво територіальних громад [Електронний ресурс] : Закон України від 17 черв. 2014 р. № 1508-VII // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – № 34. – Ст. 1167. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>. – Назва з екрана.
34. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/201 // Уряд. кур’єр. – 2015. – 15 січ. – № 6.
35. Про Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015 // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 4. – Ст. 67. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/paran10#n10>. – Назва з екрана.
36. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. Розпорядження КМУ від 20 вересня 2017 р. № 649-р Електронний ресурс : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124>
37. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження КМУ від 8 листопада 2017 р. № 797-р.. Електронний ресурс: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80>
38. Про схвалення Стратегії підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 трав. 2015 р. № 662-р // Офіц. вісн. України. – 2015. – № 54. – Ст. 1756. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/662-2015-%D1%80>. – Назва з екрана.
39. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 черв. 2014 р. [Електронний ресурс] // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 75. – Т. 1. – Ст. 2125. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011. – Назва з екрана.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : монографія / В. С. Куйбіда, В. П. Павленко, В. А. Яцюк [та ін.] ; за заг. ред. О. В. Турчинова ; Секретаріат Каб. Міністрів України. – Офіц. вид. – К. : Геопринт, 2009. – 615 с.
2. Вдовенко С.М. Публічне адміністрування (теоретичні положення, пріоритети, напрями реалізації): монографія / С.М.Вдовенко. – Чернігів: ЧДІЕУ, 2012. – 260 с.
3. Державна служба в Україні: соціально-правовий та організаційний аспекти: навч. посіб./ авт. кол. Ю. П. Сурмін, Т. В. Мотренко, Р. А. Науменко та ін.; за заг. ред. Р. А. Науменко, Л. М. Гогіної. – К.: НАДУ, 2011. – 204 с.
4. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол. Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. - К.; Одеса: НАДУ, 2012.
5. Державна служба: навчальний посібник / Кол. авт.; за заг. ред. проф. С. М. Серьогіна. – К.: ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2012. – 526 с.
6. Державне управління: курс лекцій / за заг. ред. Д. І. Дзвінчука. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. – 616 с.
7. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.-ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]; Національна академія державного управління при Президентові України. – К.: НАДУ, 2011.
8. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К.: НАДУ, 2010. – 820 с.
9. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії : монографія. – К. : Парламент. вид-во, 2007. – 576 с.
10. Взаємодія органів державної влади та громадянського суспільства : навч. посіб. / Ю. П. Сурмін, А. М. Михненко, Т. П. Крушельницька [та ін.] ; за наук. ред. Ю. П. Сурміна, А. М. Михненка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. – К. : НАДУ, 2011. – 387 с.
11. Ганущак Ю. І. Територіальна організація влади. Стан та напрямки змін / Ю. Ганущак. – К. : Легальн. статус, 2012. – 348 с.
12. Геоекономічна політика України : наук. розробка / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва, О. І. Кілієвич [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Розпутенка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., каф. екон. політики. - К. : НАДУ, 2012. - 64 с.
13. Глобальна та національна безпека : підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. – К. : НАДУ, 2016. – 764 с.
14. Гошовська В. А. Етичні засади взаємодії органів державної влади з інститутами громадського суспільства : навч.-метод. матеріали / В. А. Гошовська, А. П. Рачинський, О. Р. Антонова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : НАДУ, 2015. – 79 с.
15. Гошовська В. А. Парламентаризм : підручник / за ред. В. А. Гошовської ; кол. авт. – К. : НАДУ, 2016. – 600 с.
16. Гошовська В. А. Українська еліта у державотворчому процесі сучасної України. – К. : НАДУ, 2013. – 201 с.
17. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання й аудиту : наук.-метод. посіб. / О. Ф. Колодій, М. З. Буник, П. М. Петровський [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Львів. регіон. ін-т держ. упр. – К. : НАДУ, 2011. – 56 с.

18. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 652 с.
19. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Сербогін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Одеса: НАДУ, 2012.
20. Державне регулювання розвитку внутрішнього ринку в умовах модернізації національної економіки : монографія / [В. Г. Бодров, О. М. Соколова, Н. І. Балдич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук В. Г. Бодрова. – К. : НАДУ, 2013. – 204 с.
21. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012.
22. Державне управління в економічній сфері: бюджетно-податкова політика : навч. посіб. / І. В. Розпутенко, Л. В. Ільченко-Сюйва ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - К. : НАДУ, 2008. - 99 с.
23. Енциклопедія державного управління : у 8 т / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, наук.-редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), В. П. Трощинський (заст. голови), Ю. П. Сурмін [та ін.] ; – К. : НАДУ , 2011.
24. Ефективність управління національною економікою: концептуальні засади та механізми забезпечення : наук. розроб. / В. Г. Бодров, О. М. Сафронова, Н. І. Балдич. – К. : НАДУ, 2014. – 56 с.
25. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2010. – 401 с.
26. Інституційне забезпечення та особливості формування публічної політики в Україні : метод. рек. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., каф. політ. аналітики та прогнозування ; уклад. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, С. І. Вировий [та ін.]. – К. : НАДУ, 2011. – 44 с.
27. Інструменти регіонального розвитку в Україні = Regional Development Tools in Ukraine : навч. посіб. / О. В. Берданова, Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко [та ін.] ; за ред. В. М. Вакуленка, О. В. Берданової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Проект партнерства Канада-Україна “Регіон. врядування та розвиток”. – К. : НАДУ, 2013. – 286 с.
28. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський [та ін.] ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2010. – 299 с.
29. Куйбіда В. С. Організація публічної служби в Україні : монографія / В. С. Куйбіда, О. В. Хорошенко. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2016. – 272 с.
30. Куйбіда В. С. Формування дієздатних територіальних громад : монографія / В. Куйбіда ; [Ін-т громадян. сусп-ва]. – К. : Легал. статус, 2010. - 139 с.
31. Менеджмент для публічної влади : навч. посіб. / М. П. Бутко, І. М. Бутко, І. М. Бушай [та ін.] ; за ред. М. П. Бутка ; Нац. агентство України з питань держ. служби, М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернігів. держ. технол. ун-т. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2011. – 360 с.
32. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2013. – 210 с.
33. Науково-методичне забезпечення реалізації концепції New Public Management : наук. розроб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Е. О. Сергієнко ; Нац. акад.

- держ. упр. при Президентіві України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – К. : НАДУ, 2013. – 92 с.
34. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни “Публічне управління” : наук. розробка / О. Ю. Оболенський, С. О. Борисевич, С. М. Коник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., каф. держ. упр. і менеджменту. – К. : НАДУ, 2011. – 56 с.
  35. Основи публічної політики та управління : навч. посіб. / С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович [та ін.] ; за заг. ред. С. О. Телешуна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, каф. політ. аналітики і прогнозування. – К. : НАДУ, 2011. – 312 с.
  36. Основи регіонального управління в Україні : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; каф. регіон. упр., місцев. самоврядування та упр. містом ; авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с.
  37. Парламентаризм в Україні: Державно-управлінські механізми реалізації функцій законодавчої влади : навч.-метод. матеріали / В. А. Гошовська, Л. А. Пашко, К. Ф. Задоя. – К. : НАДУ, 2013. – 48 с.
  38. Пашко Л. А. Діалог влади та громадськості. Демократичні стандарти побудови громадянського суспільства : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : Л. А. Пашко. – К. : НДЕІ М-ва економіки України, 2010. – 48 с.
  39. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. – 576 с.
  40. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2012. – 255 с.
  41. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю. Г. Кальниш, Т. М. Лозинська, В. І. Тимцуник. – Полтава : РВВВ ПДАА, 2015. – 280 с.
  42. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 516 с.
  43. Результативність та ефективність державного управління і місцевого самоврядування : навч. посіб. / В. М. Сороко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2012. – 260 с.
  44. Розвиток політичної та адміністративно-управлінської еліти в Україні : теоретико-методологічні засади: наук. розроб. : / за заг. ред. В. А. Гошовської ; В. А. Гошовська, І. Г. Сурай, Л. А. Пашко [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : НАДУ, 2014. – 52 с.
  45. Розпутенко І. В. Державні фінанси : навч.-метод. посіб. (для самост. вивч. слухачами дисципліни "Держ. упр. в екон. сфері") / І. В. Розпутенко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2008. – 63 с.
  46. Розроблення публічної політики : практ. посіб. / Швейцар.-укр. проект “Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO” ; уклад. А. Чемерис. – К. : Софія, 2011. – 125 с.
  47. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки: концептуальні та організаційно-правові засади : підручник / Г. П. Ситник ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2012. – 544 с.
  48. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. В. П. Троцинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Троцинського. – К. : НАДУ, 2016. – 792 с.

49. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / І. А. Грицяк, О. Ю. Оржель, С. М. Гладкова [та ін.] ; за заг. ред. І. А. Грицяка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. європ. інтеграції. – К. : НАДУ, 2011. – 184 с
50. Технології та інноваційні механізми управління програмами розвитку регіонів та міст : навч.-метод. посіб. / Т. М. Безверхнюк, Н. О. Котова, О. М. Ракоцило [та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Безверхнюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. – 252 с.
51. Технологія і стандарти підготовки державно-політичних рішень: світовий та європейський досвід, українські реалії : конспект лекцій для використ. в навч. процесі в системі підвищ. кваліфікації кадрів / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів ; уклад. В. М. Сороко. – К. : НАДУ, 2007. – 65 с.